

WYROK

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale IV Karnym-Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Leszek Matuszewski (spr.)

Sędziowie: SO Małgorzata Winkler - Galicka

(...) del. do SO Przemysław Suszczewicz

Protokolant: p.o. stażysty A. Z.

przy udziale A. K. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 r.

sprawy **M. G.**

oskarżonego z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Pile z dnia 29 stycznia 2016 r. – sygn. akt II K 652/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Pile do ponownego rozpoznania

P. S. L. M. W. - G.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pile wyrokiem z dnia 29 stycznia 2016 roku, sygn.. akt II K 652/14 uznał oskarżonego **M. G.** za winnego popełnienia ciągu przestępstw z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie powołanych przepisów wymierzył mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

W punkcie 2 wyroku zobowiązał podsądnego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem na rzecz pokrzywdzonych.

Na podstawie § 14 ust. 2 pkt 1 i § 16 Rozporządzenia rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzone na rzecz adw. J. M. kwotę 612 złotych wraz z podatkiem VAT.

Na podstawie art.624 § 1 k.p.k.. zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w całości.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się **obrońca oskarżonego** podważając zaskarżony wyrok, co do kary. Skarżący wniósł o warunkowe zawieszenie wykonania kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego M. G. okazała się konieczna albowiem jej złożenie doprowadziło do kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku skutkującej stwierdzeniem, że w sprawie doszło do naruszenia prawa do obrony oskarżonego. W tej sytuacji utrzymanie w mocy tego wyroku byłoby rażąco niesprawiedliwe. Orzeczenie jest rażąco

niesprawiedliwe w rozumieniu art. 440 kpk zarówno wtedy gdy w grę wchodzi niesprawiedliwość dotycząca obrazy prawa materialnego (sprawiedliwość materialna), jak i dotycząca przepisów prawa procesowego (sprawiedliwość proceduralna).

Z uwagi na rodzaj stwierdzonego uchybienia proceduralnego w sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia ponownie całego postępowania dowodowego przed Sądem I instancji, w tym umożliwienie oskarżonemu podjęcia rzeczywistej obrony swoich praw. Z tego względu niemożliwym było wydanie jakiegokolwiek reformacyjnego rozstrzygnięcia przez Sąd odwoławczy i zachodzą przesłanki określone w art. 437§ 2kpk nakazujące uchylenie zaskarżonego wyroku w całości przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Pile.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że naruszenie przepisu art. 6 k.p.k. godzi w jedną z fundamentalnych zasad procesowych i z reguły musi być traktowane jako mogące mieć wpływ na treść orzeczenia. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2007 r. V KK 200/06 LEX nr 262711). Prawo do korzystania z pomocy obrońcy zagwarantowane oskarżonemu w art. 6 k.p.k. nie może być interpretowane czysto formalnie. Nie czyni zatem zadość wymaganiom wynikającym z tego przepisu sytuacja, w której oskarżony jest co prawda reprezentowany przez obrońcę w toku postępowania karnego, jednakże obrońca ten nie jest w stanie - ze względu na brak porozumienia z oskarżonym - realizować swoich zadań. Oczywiście pozostaje, iż dla prawidłowego realizowania misji obrończej (art. 6 k.p.k.) niezbędnym jest posiadanie zaufania oskarżonego oraz jego aprobaty dla tak zasadniczej kwestii, jaką jest strategia obrony. Brak tego zaufania, zasadnicza różnica zdań co do taktyki obrony sprawia, że misja obrończa nie może być (i nie będzie) spełniana należycie, co w konsekwencji doprowadzić może do pozbawienia oskarżonego prawa do obrony w znaczeniu formalnym. Oskarżony, zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie ma możliwości rozwiązania stosunku obrończego w przypadku obrony z urzędu, podobnie zresztą nie może uczynić tego wyznaczony dla niego obrońca. Wyłączne władztwo w tym zakresie sprawuje Sąd, co już samo w sobie nakazuje bardzo szczegółową i ostrożną analizę czynników wpływających na realność świadczonej obrony, zwłaszcza w kontekście sygnalizowanych w tym zakresie przez oskarżonego zastrzeżeń. (zob. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 lipca 2013 r. II AKa 207/13 Lex nr 142229).

Naruszenia prawa do obrony oskarżonego Sąd odwoławczy dopatruje się w następującej sytuacji procesowej; oskarżonemu w dniu 31 października 2014 roku wyznaczono obrońcę z urzędu z uwagi na złą sytuację majątkową (k.284-285). W dniu 21 kwietnia 2015 roku oskarżony złożył wniosek o wyznaczenie innego obrońcy z urzędu uzasadniając go różnicą zdań, między nim a adwokatem, co do linii obrony. Jak wskazał w swoim piśmie różnica ta polegała na tym, że obrońca namawiał go do przyznania się do winy i poddania karze, podczas gdy on nie zgadzał się z zarzutami zawartymi w akcie oskarżenia. M. G. dodał nadto, że jego zdaniem obrońca nie wykonuje właściwie swoich obowiązków (k.364).

Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku podsądnego uzasadniając swoją decyzję tym, że okoliczności przytoczone przez podsądnego „nie przekonują Sądu o zmianie obrońcy” (k.365).

Rozprawa na której wydano powyższą decyzję została odroczonej celem umożliwienia oskarżonemu wyznaczenia sobie obrońcy z wyboru. Następnie kontynuowane było postępowanie dowodowe i został wydany wyrok skazujący. Apelację od wyroku złożył jedynie obrońca oskarżonego.

Analizując powyższe należy stwierdzić, że wniosek oskarżonego o zmianę obrońcy miał swoje logiczne uzasadnienie. Wskazana przez oskarżonego różnica zdań z wyznaczonym mu z urzędu obrońcą co do linii obrony była zasadnicza.

Sąd Rejonowy nie uwzględniając tego wniosku w zasadzie swojej decyzji nie uzasadnił. Na marginesie należy zaznaczyć, że tego rodzaju wniosek mógłby nie zostać uwzględniony jedynie w sytuacji kiedy nie stanowiłby realizacji prawa oskarżonego do obrony a byłby jedynie próbą utrudnienia postępowania. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

W sytuacji kiedy Sąd uznał, że oskarżonego nie stać na wyznaczenie sobie obrońcy z wyboru- stwierdzenie tej okoliczności stanowiło podstawę do wyznaczenia mu obrońcy z urzędu- niezrozumiałym było odraczenie rozprawy i

tworzenie fikcji, że oskarżony wyznaczy sam sobie obrońcę. Analiza akt sprawy nie prowadzi do wniosku, że po dniu 21.04.2015r doszło do rzeczywistego porozumienia pomiędzy oskarżonym a jego obrońcą. Postawę jaką zaprezentował oskarżony w dalszym toku postępowania, w tym że nie złożył własnej apelacji, należy interpretować jako swoiste „poddanie się” i zaprzestanie obrony. Należy przyjąć, że skoro oskarżony uznał, że potrzebuje pomocy obrońcy i złożył do Sądu wnioski o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu, wyszedł z założenia, że sam nie jest w stanie się bronić. Z przyczyn wskazanych powyżej wyznaczony przez Sąd obrońca z urzędu takiej obrony mu nie zagwarantował.

Z tych powodów Sąd II instancji uznał, że w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji doszło do rażącego naruszenia art. 378 § 2 k.p.k., a w rezultacie także art. 6 k.p.k. . Tego rodzaju naruszenia prawa procesowego mogły mieć wpływ na treść orzeczenia. Sąd Okręgowy na podstawie art. 436 k.p.k. nie odniósł się do zarzutu apelacji, jako co najmniej przedwczesnego.

W postępowaniu ponownym, Sąd meriti powinien w pierwszej kolejności dokonać zmiany oskarżonemu obrońcy z urzędu, tak aby zagwarantować mu prawo do obrony zarówno w rozumieniu obrony formalnej, jak i materialnej. W dalszej kolejności, z uwagi na wagę stwierdzonych uchybień, Sąd winien powtórzyć w całości postępowanie dowodowe, a następnie dokonać oceny dowodów zgodnie z kryteriami swobodnej oceny dowodów.

Mając na uwadze powyższe Sąd II instancji orzekł jak na wstępie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Pile do ponownego rozpoznania

P. S. L. M. W.-G.